

ז א מ״י פ״ה מהלכות
 נדרים הל' ה טוש״ע
 י״ד ס' רצו טע״ף ז
 ב מ״י שם הלכה טו
 סמנ לארין מז טוש״ע
 שס טע״ף א
 א ג מ״י שם הלכה טז
 טוש״ע שס טע״ף ב
 ובהרא״ל בפסקיו לקמן
 פ״ז ס' ה
 יד טוש״ע י״ד ס' רד
 טע״ף ז
 ה מ״י שם הלכה טוש״ע
 י״ד ס' רכס

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מן תס
הס. סרק. י"ב דף מ.
ד"ה על פלוגי מ"ו
מ"ו וי' אסור ב"ן א'
נל' וי' בחטפסין דסו:
(ג) ב"רן ד"ה לאומר
מ"ו מברר לחל' וי'
נל' נתנו לחל' וי' נקט
מברר וי' דקוק מברר:
(ד) מ"ה קוס לז' וי'
לענין מברר לחל' וי'
נמצ' זה לענין וי' משם
אלה תוספן משם
יפקר א' משום וי' נפל
נצני ית הוא נשמעיה
מ'ן אלה וי' נפל וצני
לזה לרבות:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה בעי רמב"א
בסה"ד ומסתברא. ז"ל
מתקרא: בא"ד והבי
מובח וכו'. שם מסקי'
דגשאת סברה והזלה וז"ע:

מוסף רש"י

קונם שאי אתה נהנה
לי. מכל נכסי, ומת
ירשנו. שלא אהר עליו
אחלא כל זמן שהנכס
שלו, לפיכך ירשנו אם
ממת, ואם נולד בחייו
ביתנו, כדל דמפרש
בנמוק, מת לא ירשנו (ועיי'
הואיל ואין אדם
אוסר פירות חבירו
על חבירו. לומר קונם
פירומיך עליו
(כתובות
[ט].

פירוש הרא"ש

[illegible]

אחר דעלמא דהא אמרינן בגמרא היכי דמי דשרי למקבל בטסקא ומקבל בטסקא לא היינו שכיחות אלא הקרקע הרי הוא של מחזיק לעולם ומורישו לבניו אלא שנותן דבר ידוע ככל שנה לבעלים הראשונים וכל כ' האי גוונא קנין הבוהק מרשע ולא שעבוד לבדד שפיקעונו קוים ויהא נהנה ממשכניו צמחתינן משום

דטסקא וז בעין שצירות הוא שאס
אינו פורע המוטל עליו שנה שנה
הדרגא ארעא למרחא וכדאמרינן בעלמא
(ב"מ ד' ע"ג:) ארעא לטסקא משתעבדא
ומלכא אמר דיהיב טסקא ליוכל ארעא
ואפילו הכי כיון דכל אימת דבעי
למפרע לא מני מסקל ליה אידך קיין
הגוף יש לו בקרקע ומשיא' לא מני
אסר אבל צשיקתא דעלמא מני אסר
כל זה פלפלו הראשונים ז"ל. ותמהני
עליהם לפי שאני אומר להלכה דאפי'
בשצירות דעלמא כל שאין לו למדיר
תפיסת יד שרי מודר לאתהבוי ממרחק
ובית הדד שיש לו למדיר מושכרין
בעיר דאע"ג דמן דינא ודאי דמשכיר
יכול לאקסע על השוכר ואפי' הקדים
השוכר למשכיר שכרו וכדפרישנא
לעיל צמתינן דריש פרקא הני מילי

וס' לכוין דקונמות מפקעי מידי שעבוד אסתכלן ליה שעבודא דשוכר
 צדקה דשוכר כשהמודר נהנה לא ממדיר הוא נהנה אלא מן השוכר
 השוק מודר מא' מהם הנאה לא יכנס לתוך ר"א בן יעקב אומר וכו'
 רבנן נמי נקטיה דקד"א נהי דקסברי רבנן דשומא מני אסר אחזריה
 שוק לא מני אסר אך חצר שאין בן דין חלוקה דמני א"ל כ"ל שעבוד
 בן דקר מדיר מני קני ליה כהא חצר קנין גוף ופירות לא כל הימנו:
 נכנס בו: שדך שאני לוקח. כלומר אם אלקטנו: מה או (א) מכרין
 נמי שרי אלא להכי נקט מכרין לאשמעינן דדוקא מכרין לאחר אבל
 ושהו זה שאני לוקח מה או מכרו לאחר אסור. לכיוון דבית זה
 יודע דכי היכי דבית זה חמור מביתך לענין (י) מכרין לאחר הכי נמי
 או אסור ליתכנס בו דכל שהוא ביתך משמע ואי אמר בית זה ונפל אף
 זה אמה תופסו בין לחומרה דמכירה בין לקולא דנפילה והכי איתא
 ג' א"ל בית זה הוא ומשמעין מן הדא האומר יורשיו שני דאיתא וכו' וזה
 בין לבנותו ומסתברא דאין אמרין אחרים נכנס אף וכל לבני ליה
 אסור דכל שהוא ביתך קאמר והאי דנקט נפל ובני לרבותא נקטיה
 ב' צעי אבימי קונס לבית זה שאסה נכנס מה או מכרו לאחר מהו.
 ואסר על עצמו דמני אסר אנפשיה בית זה בין שיהא שלו או שימכרו
 אלא כל הימנו לאסרו לכשיאל מרשותו דה"ל נכסי חבירו על חבירו. וה"ה
 שר דלא מהני דאיהו לא מסתפק בלישנא דודאי פשיטא ליה דזה לעולם
 הכי אי מני עביד כיון דנקסיה השתא ברשותיה יניהו או לאו כיון
 מיהו לא רבא ת"ש אמתא בחיייו ובמותו מת לא יירשנו דלמלא כ"י פריש
 בן דכי פריש חיייל אסורא פשיטא ליה דזה כמפרש דמנתי' נמי
 כלומר דאע"ג דזה לגבי נודר עצמו לעולם משמע לגבי מדיר לא משמע
 וקנא דלעיל סמיכין: והוי יודע דכי תנן הכא אם מת לא יירשנו
 פ"א דההיא ממתניתין בפרק הגזול קמא (ב"ק דף קט.) ויתן לבניו או לאחיו
 יואר נותן לבניו או לאחיו והיאך בעלי חובין באין ונפרעין אלא ודאי
 יירשנו לומר שמותא ליהנות מהן כשאר היורשין תנא סיפא נמי לא
 בעלי חובין באין ונפרעין מפיר דבעלי חוב לאו מרעותיה קא מיתרעו
 (א) דמכרין ארי מנכסי הוה איהו כשלאחר פורע שלא מעתמו
 ועל כרחו ד"ד מנבין להן ואע"ג דאיהו ממילא מתהני לא איכפת לן
 אסור כדאמרין לעיל (דף לו:) גבי תורם משלו על חבירו ו"ל דלאו
 אלו אסר עלי אלא ואיני יודע מה אעשה בהם טלו לעצמכם ועשו
 בזמ"ל ב"ה מה' נדרים (ה' ה) שצריך להודיעם אלו נכסי אבי שאסר
 בכו' לזה ובעלי חובין באין ונפרעין ואמרין עלה בגמרא (ב"ק קט.) וארין
 קונס פירות אלא עלי קונס הם על פי קונס הם לפי אסור בחלושין
 ב' צעי רמז בר אבא פירוש האלו על פלוני נא בחלושין. אלו
 מספקין ליה והיינו דמיימי לקמן [ע"פ] ת"ש מהמקדש צבולה. ולאו
 ו להחליפו דאי לא תימא הכי מצינו דמים לחמך בפסח ולאסור הנסקל
 אין אלא ודאי פשיטא ליה דלכתחילה אסור אלא בשעבר והחליפין מספקא
 את דמיו אלא עבודת כוכבים ושביעית והיינו דתנן ומיימי לה בריש
 וחליפין אלא מספקא ליה אי מיתסרי למחליף מדרבנן בעעמא או לא.
 וגדוליהן היינו משום שכוונת הנודר בכך ואי משום כוונתו הוא דוקא
 גבי ידוע מני אסר אבל לגבי חבירו לא מני אסר או דילמא דכי
 לה גזרת עצמו ובמתניתין גופא אי טעמא דמתניתין משום כוונת
 ירי הנאה דוקא בשהחליפין הוא אבל החליפין אחר מותר בחלושין
 כיון שפרט ואמר אלו שוניהו עליו כהקדש וכמו שנפרש ב' הנודר
 מי אמרין דאפילו בשהחליפין הוא נריך אלו דלא מיתסר בהו אלא משום
 גדוליהן דמי הילכך בפירו דמודר אסור וכי תנן אלו להחליפין אחר
 אומר אלו והחליפין הוא עצמו מהו בחלושין דהיינו דיניה דמודר
 ואמר לאשמו קונס שאני מהנה לך ומייירי בשהדירה בעדה ארוסה:
 שאסה דשעובד לא * והכי מוכח בכתובות בפרק המדיר (דף ע':)

ה"ג צעי אֶצִימִי קוֹנֵם בִּיט זֶה שֶׁאַתָּה נִכְנֵם וּמֵת אִו שִׁמְכֵרו לֹאֲחֵר
מֵהוּ: אֲדָם אוֹסֵר דְּבַר וְכו' וְאִפְּלֵו לֹאֲחֵר שִׁמֵּת אִו שִׁמְכֵרו לֹאֲחֵר
הוּי נִמִּי אֶסְקֹר אִו לֹא: פֶּגֶן הַסֵּם. לִקְנֹם בְּפִקֵּק הַנּוֹדֵר מִן הַיֶּרֶק (א):
קוֹנֵם פִּירוֹת הָאֵלוּ עָלֵי אִו קוֹנֵם הֵן לְפִי אִו קוֹנֵם הֵן עַל פִּי
אֶסְקֹר בְּחִילוּפִיָּהן. אִם נִתְחַלְפוּ בְּפִירוֹת
אֲחֵרוֹת וּדְבַר שֶׁלֹּא גָב עָלֵהּ הָאֵל:
גִּידוּלִיָּהן. שְׁטֹנֶט וְהִדְלִי: עַל פְּלוּנִי
שֶׁאֶסְקֵן עַל חֲצִירוֹ: מֵהוּ. (ב) אִי הוּי
אֶסְקֹר בְּחִילוּפִיָּהן כְּמוֹ שֶׁהוּא אֶסְקֹר אִי
לֹא מִי אֲמַרְיֵן גְּבִיָּה דִּילִיָּה כִּי אֲמַר
קוֹנֵם הֵן לְפִי אִו עַל פִּי אֶסְקֹר בְּחִילוּפִיָּהן
אִף עַל גִּב דְּהוּי דְּבַר שֶׁלֹּא הוּאִיל
אֶסְתַּכֵּן גְּבִי דִּילִיָּה כִּי אֲמַר מוֹמֵרָא דִּלְהוּ
אוֹם: פִּירוֹת חֲצִירוֹ עָלֵי וְהִסְבִּי מִמֶּנְהֵר
לְגְבִיָּה דְּלוֹסֵר נִמִּי עָלֵי דְּבַר שֶׁלֹּא
אֶבֶל גְּבִי חֲצִירוֹ הוּאִיל וְאִינוּ אוֹסֵר פִּירוֹת
חֲצִירוֹ עַל חֲצִירוֹ דְּלִי אֲמַר לְחֲצִירוֹ
קוֹנֵם פִּירוֹת שֶׁל פְּלוּנִי עַלִּיךְ לֹא הוּי כְּלוֹם
לֹא אֲמַרְיֵן נִמִּי דְּלִיָּת בִּידוֹ לְמִסְכָּר לִיָּה
בְּחִלְפִין דְּהוּי דְּבַר שֶׁלֹּא עָלֵהּ:
אִו

אוסר פירות חבירו על חבירו אין אדם אוסר דבר של
כשאוסר אותם לשוכר או כשאוסר אותם על כל אדם שהשוכר בכלל
לגמרי אבל לאסור אותו על אחר לא כל הימנו דכין דאשתייר ליה
כנ"ל ודבר ברור הוא. ולפיכך אני אומר דכי תמן לעיל [ומ'] היה א' מ'
לא משום דרבות דרבי אליעזר אי עקב בלחוד תנא ליה אבל לרבותא
לא משום דמפקע מיניה קוין שעבדו וכדכתבנא לעיל אבל נלמד מן
חבירך עדיין נשאר אצלו לתוך שלו אני נכנס ולא לתוך שלך קמ"ל
מאתנא' האומר לחבירו קונס לניסך שאני נכנס. כלומר למה ש'
לאחר מוסר. דביתך אמר והשתא לאו ציתה הוא. וה"ה דאי נתנן ללא
אמר ביתך שאני נכנס ומכרו לו אסור: קונס לניסך זה שאני נכנס
קאמר שויה עילויה חתיכה דאיסורא הלכך אפילו מכרו לאחר אסור. ו
ביתך שחור מביא זה לענין פילה דאי אמר ביתך שאני נכנס ונפל ו
ע"פ שמור ובנא מותר זו דכיון דנפל אודא לא אי אמר ביתך זה משום
דירושלמי [פ"ה ט"ז] ביתך זה משום מה אהא מופקו משום ביתך זה נפל
בית ארמלות לבתי ונפל היורשים חייבים לבנותו בית זה ונפל אין חילתו
אסור לאו דוקא נפל ובני ליה במקומו דה"ה אם בנהו במקום אחר
דבאומר בית זה אע"פ שחור במקומו וכמדמו הראשונה מותר.
כלומר דנהי דאמר' בנתניתין דבאומר בית זה מכרו לאחר אסור ה"ה
לאחר אבל אחבירה נהי דבית זה העולם משמע וכדמוכחא בנתניתין
דמבעיא ליה במפרסא בית זה אשתא נכנס אפילו לאחר שילא מרשותו דל'
משמע וכדמוכחא בנתניתין אבל עיקר בטיא היא אפילו כי צעי למטייה
דלאחר מן נפקי מרשותיה והי להו כנכסי חבירו על חבירו. ומעשה
מצי למיסר אפילו לאחר שילא מרשותו כיון דהשתא ברשותו נינהו
הכי מוכחא. ואע"ג דלעיל (דף מ"ג) דחין שאני התם דאמר בחיי ו
הכי וכמו שפירשתי אני למעלה הכא לא ניהא לן בזהאי דחיא וא
לאו למימרא דכיון שנכסים אסורים לו בהנאה לא יזכה בהן דהא קמני
ואם אין לו לוה ובעלי חבין באין ונפרעין ואם לאו וזה בגוף הנכסי
נכסים (י) דידהו נינהו אלף שאני רשאי ליהנות מהן ואידי דתנא ר' יוחנן
יירושלמי ולא דוקא. ור"ה היי קמני נותנן לבניו או לאחיו בשמאל לוהו
דליהו פורע חובי באיסורי הנאה דככה"ג ודאי אסור דנהי דאמרין ל'
אבל מדעתו ודאי אסור דהוי מוציאן מרשות לרשות ונמנא מועל אללנא
אבל נותן לבניו או לאחיו היכי שרי והא מתהני מטובת הנאה דידה
לתימרא שיתנן להם ממש אלף שמראה להם מקום ואומר להם נכ
מהם מה שתרנו וכה"ג לאו מתנה הוא אלף גוונא דהפקר וכן כתב הר'
עלי אבא עשהא הרמב"ם ז"ל כההיא דתנן לעיל מיניה הגוזל את אביו ומ
שימרא או גול אבא: פ"ה ס"ס. לקמן בפ' הגזול מן הירק (דף מ"ד)
ובגדיוסם. כלומר כל שמרר א' מלשונות הללו חלופיהן וגדוליהן
בקוננות בלחוד קא מבעיא ליה אלף בכולהו איסורי הנאה דלעלמא נ
להחליפן לכתחלה מביעיא ליה דודאי כל שהוא אסור בהנאה אסור למ
שיכול למוכרו לעובדי כוכבים ואמאי תנן [ב"ק פ"ה] שהגול פטור מן התש
ליה. ולאחר נמי לא מביעיא ליה דפשיטא ליה דמותרין שאין לך מוסר
חולין (דף ד') חמנן של עובדי עבירה אחר הפסח מותר מיד מפני שה
והכי הוי עיקר ספיקיה מן אמרין דכי תנן בנתניתין אסור בחלופיהן
נדר אוסר עמו בפק דנהי דחלופיהן כדבר שלא על גלוש דהוי
תנן בנתניתין אסור בחלופיהן לאו בדר דעמיה אולינן אלף דהנא
הלכך לא שגא הוא ולא שגא חבירו. ותמהני אדבעי רמי במודר ליב
הגזר אפילו החליפן אחר חלופיהן אסורין לו ואי משום דינא דא
וי"ל דפשיטא ליה לרמי דגזר אפילו החליפן אחר אסור בחלופיהן
מן הירק [לקמן מ"ד ד"ה מתנין] עלה דהא בנתניתין ב"ק מ"ה הא מביעיא ל'
שכלל דבריו הוא או דילמא להחליפן הוא לא כר"ך אלו בחלופיהן
ואי אטריקן מיהו אין או דלוא מצי למבעי בנדר עמנו היכא דלא
אלף דלשנא דנתניתין ב"ק עדיפא אלא כנ"ל. ופשטיא לה מידתא
וכיון דלכתי לא משתעבד לה ח"ל נדרא *ומסתברא אפילו לאחר

(א) גירסת הר"ש פסקיו
[לעיל מב.]. (ב)
(ג) ב"ק קח: לעיל מב.
(ד) לקמן נב: וכו'. [נט.].
(ה) נחמדות נט.]. (ו) ש"ך
למחני' דלעיל מו.]. (ז) ז"ל
מסחר ובגדו במקומו.
יעב"ז.]. (ח) ז"ל לדידי.

תוספות

[illegible]